

Sag C-424/07

Europa-Kommissionen mod Forbundsrepublikken Tyskland

»Traktatbrud — elektronisk kommunikation — direktiv 2002/19/EF —
direktiv 2002/21/EF — direktiv 2002/22/EF — net og tjenester — nationale regler —
nye markeder«

Forslag til afgørelse fra generaladvokat M. Poiares Maduro fremsat den 23. april
2009 . . . . . I - 11434
Domstolens dom (Fjerde Afdeling) af 3. december 2009. . . . . I - 11449

Sammendrag af dom

*Tilnærmelse af lovgivningerne — elektroniske kommunikationsnet og -tjenester —
rammebestemmelser — direktiv 2002/19, 2002/21 og 2002/22*

*(Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19, art. 8, stk. 4, direktiv 2002/21, art. 6 og 7,
art. 8, stk. 1 og 2, art. 15, stk. 3, og art. 16, samt direktiv 2002/22, art. 17, stk. 2)*

I - 11431

En medlemsstat tilsidesættelser sine forpligtelser i henhold til artikel 8, stk. 4, i direktiv 2002/19 om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter, artikel 6 og 7, artikel 8, stk. 1 og 2, artikel 15, stk. 3, og artikel 16 i direktiv 2002/21 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester og artikel 17, stk. 2, i direktiv 2002/22/EF om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, idet den vedtager retsregler, der begrænser den nationale tilsynsmyndigheds skønsmæssige beføjelser, og som ikke overholder de procedurer for høring og konsolidering, der fastsat i artikel 6 og 7 i direktiv 2002/21.

De nationale tilsynsmyndigheder har ved udøvelsen af deres tilsynsopgaver en udvidet beføjelse til at vurdere behovet for regulering af et marked for elektronisk kommunikation ud fra den konkrete situation og i hvert enkelt tilfælde. I henhold til artikel 15, navnlig stk. 3, i direktiv 2002/21 skal de nationale tilsynsmyndigheder i tæt samarbejde med Kommissionen afgrænse de relevante markeder inden for sektoren. I henhold til samme direktivs artikel 16 foretager de nationale tilsynsmyndigheder herefter en analyse af de afgrænsede markeder og vurderer, om der er en reel konkurrence inden for disse. Hvis dette ikke er tilfældet, pålægger vedkommende nationale tilsynsmyndighed virksomhederne med en stærk position på det pågældende marked specifikke forpligtelser. Disse artikler vedrører generelt sektoren for elektronisk kommunikation og udelukker hverken nye markeder eller andre markeder fra deres anvendelsesområde.

En national bestemmelse, der udtrykkeligt bestemmer, at nye markeder ikke bør reguleres, medmindre visse faktorer som f.eks.

fravær af et varigt konkurrenceorienteret marked tyder på et behov herfor, griber ind i de vide beføjelser, der er tildelt den nationale tilsynsmyndighed, idet denne forhindres i at foretage en regulering tilpasset hvert enkelt tilfælde, og er således ikke i overensstemmelse med artikel 16 i direktiv 2002/21. Begrænsningen af tilsynsmyndighedens skønsmæssige beføjelse i henhold til en sådan bestemmelse berører nødvendigvis ligeledes dens beføjelse til at afgrænse markedet. Den nationale tilsynsmyndighed skal ikke længere afgrænse de relevante markeder i overensstemmelse med direktivets artikel 15, stk. 3, for så vidt som de markeder, der er identificeret i bilaget til Kommissionens henstilling om relevante produkt- og tjenestemarkeder inden for den elektroniske kommunikationssektor, som er underlagt forhåndsregulering i overensstemmelse med direktiv 2002/21, allerede falder ind under definitionen af nyt marked fastsat i den nationale lovgivning.

Herudover fremgår det af artikel 8, stk. 4, i direktiv 2002/19 og artikel 17, stk. 2, i direktiv 2002/22, at forpligtelser, der pålægges i henhold til disse artikler, skal tage udgangspunkt i det konkrete problem, være forholdsmæssige og berettigede i lyset af de målsætninger, der er fastsat i artikel 8 i direktiv 2002/21, og at det tilkommer den nationale tilsynsmyndighed at fremme målsætningerne som fastsat i nævnte artikel 8 og således at foretage afvejningen af disse målsætninger i forbindelse med afgrænsningen og analysen af et relevant marked, som kan underkastes regulering. En national bestemmelse, der i forbindelse med den nationale tilsynsmyndigheds analyse af behovet for regulering af et nyt marked prioriterer et enkelt af disse formål som f.eks. formålet om at fremme effektive infrastrukturinvesteringer og at støtte innovation, tilsidesætter artikel 8, stk. 4, i direktiv 2002/19, artikel 8, stk. 1

og 2, i direktiv 2002/21, og artikel 17, stk. 2, i direktiv 2002/22, og begrænser den nationale tilsynsmyndigheds skønsbeføjelse på en måde, der ikke er forenelig med disse direktiver.

En national bestemmelse er ligeledes i strid med artikel 16 i direktiv 2002/21, hvis den fastsætter strengere betingelser end dem, der er fastsat i det nævnte direktiv, for analysen af, om relevante markeder bør underkastes regulering, som f.eks. en bestemmelse, der fastsætter et kriterium om — for at et nyt marked undtagelsesvis kan underkastes forhåndsregulering — at der skal være en risiko for en hindring på lang sigt for udviklingen af en varig konkurrence på disse markeder.

En national bestemmelse, der fastsætter et princip om ikke-regulering af nye markeder, begrænser den nationale tilsynsmyndigheds beføjelse til at foretage en afgrænsning og analyse af nye markeder. Dette medfører nødvendigvis under visse omstændigheder en tilsidesættelse af de procedurer, der er fastsat i artikel 6 og 7 i direktiv 2002/21, hvortil der henvises i samme direktivs artikel 15, stk. 3, og artikel 16, stk. 6, hvad angår afgrænsningen og analysen af markedet.

(jf. præmis 55, 56, 61, 64, 66, 78, 82, 83, 86, 90, 91, 93, 94, 98, 99, 105, 106 og 108 samt domskonkl.)